

Løten kommune
Postboks 113
2341 LØTEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Therese Ruud, 61 26 60 66

Tillatelse til skadefelling av bjørn i deler av Løten med flere kommuner

Hans Skårholen som er nestleder Løten og Vang beitelag, tok kontakt på Statsforvalterens vakttelefon den 25. juli ca. klokka 07:58. Skårholen fremsatte her muntlig søknad om tillatelse til skadefelling av bjørn. Søknaden ble senere bekreftet skriftlig i epost fra Løten og Vang beitelag 25.7.2023. Statsforvalteren ga muntlig skadefellingstillatelse på en bjørn i deler av Løten m.fl kommuner samme dag, formidlet på telefon til fellingsleder i Løten kommune den 25. juli kl. 08:14. Dette brevet er en skriftliggjøring av vedtaket.

Vedtak:

Statsforvalteren gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn i tidsrommet 25.07.2023 kl. 08:14 til 01.08.2023 kl. 12:00, innenfor de vilkår som går frem av dette brevet.

Fellingstillatelsen gis til Løten kommune som får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Fellingsområdet er avgrenset slik:

Fellingsområdet er avgrenset til Løten, Elverum, Våler og Åsnes kommuner sør for rv. 25 og vest for Glomma, og Stange kommune øst for rv. 24 ned til Malungen, derfra i en rett linje til Storgryttjønnna og kommunegrensa videre østover til grensa mot Våler.

Vedtaket er fattet etter naturmangfoldloven § 18 første ledd b) og rovviltforskriften § 9. Her finner du [naturmangfoldloven](#) og [rovviltforskriften](#). Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen tre uker fra brevet er gjort kjent.

Bakgrunn for søknaden

Statens naturoppsyn (SNO) har påvist at 1 sau er drept av bjørn (dokumentert) ved Stensåsen i Løten kommune. SNO anslår at skaden har oppstått natt til i dag, altså 24.7 til 25.7, så skaden er vurdert som fersk.

Beitelagsleder opplyste at de hadde hatt bilde av bjørn på kamera i går kveld, noe som gjorde at mannskap var ute og sporet. De kom over kadaveret i natt som et resultat av springen. Denne

observasjonen er ikke dokumentert av SNO i Rovbase, men SNO opplyser at dette kameraet er 500 meter fra der kadaveret ble funnet, og bildet ble tatt kl. 22:18, altså 24.07.

I det aktuelle området hvor bjørnen ble observert, har beitelaget oppgitt at det slippes i underkant av 1000 sau og lam på utmarksbeite, det slippes også et betydelig antall dyr på beite i resten av beiteområdet og i tilgrensende beiteområder. Skadepotensialet er derfor stort dersom bjørnen fortsetter å ha tilhold her.

Lovgrunnlaget

Betinget skadefelling er vedtak med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 første ledd b) om felling av enkeltindivider av rovvilt for å stanse eller forhindre skader på husdyr, tamrein eller annen eiendom. Rovviltforskriften § 9 gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av rovviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13.

I vurderingen skal Statsforvalteren drøfte skjønnskriteriene i rovviltforskriftens § 9 andre ledd bokstav a til d

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Statsforvalteren skal vektlegge føringene i regional forvaltningsplan. Samtidig legger Stortingets rovviltforlik fra 2011 føringene for forvaltningen av rovvilt i Norge. Felling kan bare gjennomføres hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset i tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Rovviltnemnda i region 5 har for 2023/24 vedtatt en kvote for betinget skadefelling på inntil 6 bjørner. Kvoten er så langt ikke belastet ved uttak gjennom skadefelling eller annen irregulær avgang.

Statsforvalterens vurdering

Områdets betydning som beitemark

Området hvor skadene har oppstått, er utenfor forvaltningsområdet for bjørn. Det slippes et stort antall sau på utmarksbeite i dette området og i tilgrensende beiteområder. Statsforvalteren anser at området har stor betydning som beitemark.

Skadenes omfang, utvikling og potensialet for fremtidige skader

Det er så langt dokumentert 1 dyr drept av bjørn i det aktuelle området. Beitelagsleder har også meldt at de har funnet et kadaver til uten at dette er undersøkt av SNO enda.

Statsforvalteren mener det er sannsynlig at skadene vil fortsette. I det aktuelle området hvor skadene har oppstått, samt i omkringliggende beiteområder, er det nå sluppet et stort antall sau på utmarksbeite. Etter Statsforvalterens vurdering er skadepotensialet stort. Erfaring fra tidligere år viser at bjørn kan forårsake betydelige tap. I 2022 ble det erstattet totalt ca. 190 sauer som tatt av bjørn i region 5. I dette området har det også tidligere år vært gjentakende skader, og det ble funnet et kadaver i nesten samme område beitesesongen 2022 og i den forbindelse ble det også felt bjørn her kun kort tid etter at skaden var dokumentert.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det går et stort antall sauer på utmarksbeite i det aktuelle området. Statsforvalteren kan ikke se at det er mulig å gjennomføre effektive forebyggende tiltak mens beitedyra går spredt på utmarksbeite. Det er bevilget midler til økt tilsyn i dette området de siste ukene, hovedsakelig grunnet ulveskader, men det er også gitt midler til ekstra tilsyn med bakgrunn i rowiltsituasjonen i området denne beitesesongen. Det mest effektive tiltaket for å hindre videre skader vil være å sanke dyr til innmarksbeiter. Dette er samtidig inngripende tiltak som legger sterke begrensning på utnyttelsen av området som beitemark på dette tidspunktet i beitesesongen. Statsforvalteren viser til at skaden har oppstått i beiteprioritert område hvor det skal være lavere terskel for felling. Etter Statsforvalterens vurdering foreligger det ikke andre tilfredsstillende tiltak enn å gi tillatelse til felling for å avverge skader på husdyr i dette tilfellet.

Hensynet til bestandens overlevelse

I 2022 ble det påvist 175 brunbjørner i Norge, som er 15 flere enn året før. Av disse var 79 hunnbjørner og 96 hannbjørner. Dette er det høyeste antallet hunnbjørner som er påvist i Norge siden 2009. I 2022 ble det påvist 75 brunbjørner med geografisk midtpunkt i Innlandet fylke, av disse var 35 hunnbjørner og 40 hannbjørner. Dette er en økning fra 2021 da det ble registrert totalt 66 brunbjørner, og det høyeste antallet som er påvist siden registreringen startet i 2009. Av de 75 bjørnene er 74 registrert med geografisk midtpunkt i region 5/ Hedmark og en i region 3/ Oppland.

Statsforvalteren viser til at rowiltnemnda i region 5 har fastsatt en samlet kvote for betinget skadefelling og lisensfelling på 6 bjørner i 2023/24. Ved behandling av sakene har nemnda vurdert kvoter opp mot bestandens tåleevne. Kvoten er påklaget og oversendt til KLD for klagebehandling. Det er så langt ikke felt bjørn på skadefelling eller kjent annen irregulær avgang som er trukket fra kvoten. Statsforvalteren viser til at bjørn som eventuelt felles under skadefellingsforsøk også vil trekkes fra den vedtatte kvoten for lisensfelling. Skadefelling av en bjørn i det aktuelle området ansees ikke å true bestandens overlevelse.

Naturmangfoldloven §§ 8 - 12

Vedtaket baserer seg på siste tilgjengelige kunnskap om bjørnens bestandssituasjon og utvikling i Norge, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som bjørnebestanden blir utsatt for, jf. § 10. Statsforvalteren viser til bestandsrapporter publisert på nettsidene til Rovdata, som har ansvaret for det nasjonale overvåkningsprogrammet for rowilt. Statsforvalteren anser at føre-var prinsippet jf. § 9 kan tillegges mindre vekt. Det aktuelle fellingsområdet er utenfor forvaltningsområdet for bjørn. Ut ifra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 ansees ikke som relevant her.

Konklusjon

Statsforvalteren anser at vilkårene for å gi skadefellingstillatelse på den aktuelle bjørnen er oppfylt. Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Statsforvalteren at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes

fellingsforsøk på bjørnen. Statsforvalteren gir tillatelse til skadefelling av én (1) bjørn innenfor de vilkårene som går frem nedenfor.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Tillatelsen gjelder felling av én (1) bjørn i tidsrommet 25.7.2023 kl. 08:14 til 01.08.2023 kl. 12:00.

Fellingsområdet er avgrenset slik: Fellingsområdet er avgrenset til Løten, Elverum, Våler og Åsnes kommuner sør for rv. 25 og vest for Glomma, og Stange kommune øst for rv. 24 ned til Malungen, derfra i en rett linje til Storgryttjønnna og kommunegrensa videre østover til grensa mot Våler.

Forsøk på felling i medhold av denne tillatelsen krever ikke tillatelse fra grunneier, jf. viltlovens § 35.

2. **Løten kommune** er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Kun personer oppnevnt på det kommunale fellingslaget kan delta på fellingsforsøket. Liste over deltakere skal være oversendt Statsforvalteren. Statsforvalteren skal ha skriftlig beskjed om eventuelle endringer på listen.
3. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere – må oppfylle kravene til, og inneha lisens, jf. Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, § 13. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. Skadefellingsforsøket skal rettes mot skadevoldende individ. Innsatsen bør styres mot der tapene sist har skjedd, og der de eventuelt utvikler seg videre.

Binne med unge(r) er unntatt fra tillatelsen. De tiltak som er mulige for å unngå at slike individer felles, skal være iverksatt.

5. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
6. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Statsforvalteren legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 40 000** for godtgjøring. I tillegg gis det tilsagn om **inntil kr 5 000** til dokumenterte utgifter i samband med fellingsforsøket (kjøring, bompenger etc., ikke lønn). Rammene er absolutte. Dersom spesielle omstendigheter gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Statsforvalteren og avtale dette i forkant.

For brukere av [viltrapporten](#) skal timeforbruk og utgifter føres på **fellingsoppdrag 8**.

7. Fellingsleder skal holde Statsforvalteren løpende orientert om fellingsforsøket. Det skal minimum gis en kort statusrapport annethvert døgn på SMS til Statsforvalterens vakttelefon, 970 29 840.
8. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf. §§ 15 og 16.

9. Felling eller skudd mot bjørn skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren og politiet. Dersom bjørn skadeskyles, avgjør Statsforvalteren hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17. Skuddplass skal kunne påvises dersom Statsforvalteren, SNO eller politiet krever dette.
10. Bjørn som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal vommes ut og tas vare på slik at kjøttet kan omsettes. Om mulig veies dyret før utvomming. Frakt og oppbevaring av brunbjørn avklares med Statsforvalteren.
11. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
- Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.
 - Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
 - Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
 - Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.
12. For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det etablert en egen rapporteringsløsning i Miljøvedtaksregisteret. Elektronisk rapport skal leveres av fellingsleder senest innen tre uker etter endt fellingsforsøk. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no.
- Fellingsleder skal rapportere til Statsforvalteren om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk.
13. Statsforvalteren kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Klageadgang

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker etter at vedtaket er kunngjort, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Jørn Karlsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Therese Ruud
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Stange kommune	Postboks 214	2336	STANGE
Elverum kommune	Postboks 403	2418	ELVERUM
Våler kommune	Vålgutua 251	2436	VÅLER I SOLØR
Åsnes kommune	Rådhusgata 1	2270	FLISA
Statens Naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Innlandet politidistrikt	Postboks 355	2303	HAMAR
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fellingsleder Løten			
Fellingsleder Stange			
Fellingsleder Elverum			
Fellingsleder Våler			
Fellingsleder Åsnes			
Løten og Vang Beitelag	Kallerudvegen 144	2324	VANG PÅ HEDMARKEN